

Sarajevo, 23.08.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
16.08.2021. - 20.08.2021.

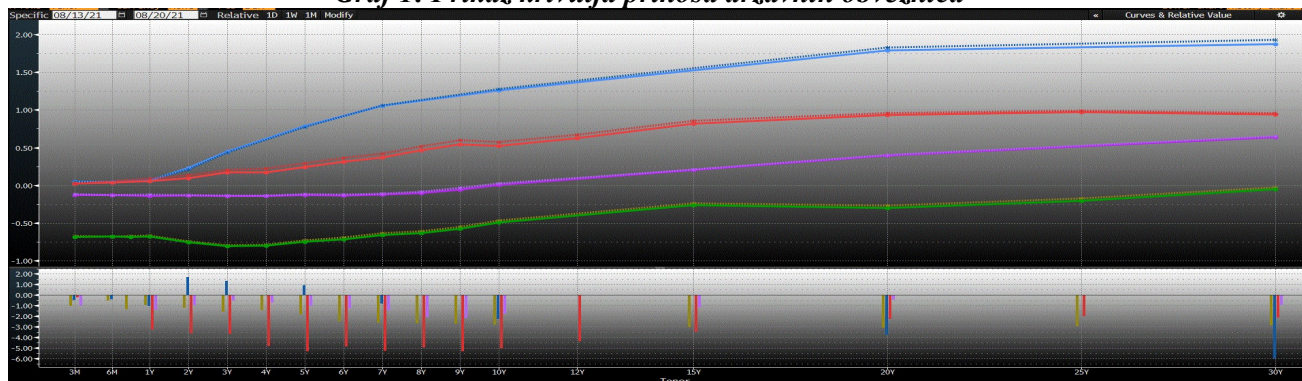
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	13.8.21	20.8.21		13.8.21	20.8.21		13.8.21	20.8.21		13.8.21	20.8.21	
2 godine	-0,74	-0,75	↓	0,21	0,22	↑	0,14	0,10	↓	-0,12	-0,12	→
5 godina	-0,73	-0,75	↓	0,77	0,78	↑	0,30	0,24	↓	-0,12	-0,13	↓
10 godina	-0,47	-0,50	↓	1,28	1,26	↓	0,57	0,52	↓	0,03	0,01	↓

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	13.8.21	20.8.21	
3 mjeseca	-0,661	-0,672	↓
6 mjeseci	-0,677	-0,682	↓
1 godina	-0,660	-0,667	↓

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 20.08.2021. godine (pune linije) i 13.08.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica sigurnijih članica eurozone u proteklom tjednu su zabilježili blagi pad, pri čemu je smanjenje prinosa njemačkih obveznica iznosilo između 1 i 3 bazna boda u odnosu na prethodni tjedan.

Prema posljednjem objavljenom istraživanju Bloomberg, GDP eurozone bi u ovoj godini mogao zabilježiti rast od 4,7%, te 4,4% u 2022. godini, dok se usporenje ekonomskog rasta na 2,0% očekuje u 2023. godini. Za stopu inflacije u eurozoni se očekuje da bi ove godini mogla iznositi 2,0%, ali se već u 2022. godini očekuje smanjenje inflacije na 1,5%. Posebno su povećane prognoze za ekonomski rast Italije i Španjolske, pa se sada očekuje da bi ove dvije članice u tekućoj godini mogle da zabilježe najbržu stopu ekonomskog rasta u posljednjih više od 40 godina. Za Španjolsku se očekuje da bi u 2021. godini GDP mogao zabilježiti rast od 6,2%, a za Italiju rekordni rast od 5,6%. Ovo ukazuje na to da se navedene dvije ekonomije oporavljaju nakon što su bile najviše pogođene u regiji tijekom prošle godine kada su striktna zatvaranja ekonomija negativno utjecala na poslovanje kao i na industriju turizma. Prošlog tjedna su objavljeni drugi preliminarni podaci o GDP-u eurozone u II tromjesečju, prema kojima su potvrđeni preliminarni podaci (rast od 2,0% na tromjesečnoj razini). Među vodećim ekonomijama eurozone Španjolska i Italija su zabilježile najveći rast u odnosu na I tromjesečje od 2,8%, odnosno 2,7%, dok je u Njemačkoj i Francuskoj rast GDP-a bio blaži, te je iznosio 1,5% i 0,9%, respektivno. Također, potvrđen

je i podatak o rastu stope inflacije u srpnju na 2,2%, s tim da je potrebno primjetiti da je temeljna stopa inflacije, koja isključuje cijene volatilnih dobara, u istom razdoblju smanjena na 0,7%. Ovo ide u prilog stavu ECB da su u osnovi cjenovni pritisci ostali prigušeni. Prema prognozama ECB očekuje se dalji rast stope inflacije do kraja ove godine, ali se smatra da će tome uglavnom doprinijeti privremeni čimbenici koji neće zahtijevati promjene u monetarnoj politici. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da nedavnu reviziju strategije ove institucije treba promatrati na način da ista predstavlja snažne temelje za buduće odluke monetarne politike. Ova izjava sugerira moguće promjene u jeziku kojeg ECB koristi kada opisuje buduću putanju monetarne politike.

Član UV ECB Rehn je izjavio da bi EU trebalo da uvede pojedinačne ciljne razine duga za svoje članice kako bi se u narednim godinama osigurao kredibilitet. Rehn je mišljenja da trenutni pristup, prema kojem je ovo pravilo jedinstveno za sve članice (60% odnosa duga i GDP-a), nije realan za najzaduženije zemlje, te da bi posebna ograničenja za pojedine članice mogle da budu razuman i vjerodostojan put za budućnost.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP – EZ (tromjesečno) 2. prelim. podatak II tromjesečje	2,0%	2,0%	-0,3%
2.	GDP – Nizozemska (tromjesečno) prelim. II tromjesečje	1,5%	3,1%	-0,8%
3.	Zaposlenost – EZ (tromjesečno) prelim. II tromjesečje	-	0,5%	-0,2%
4.	Stopa inflacije – EZ final. SRPANJ	2,2%	2,2%	1,9%
5.	Temeljna stopa inflacije – EZ final. SRPANJ	0,7%	0,7%	0,9%
6.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) LIPANJ	-	2,8%	12,2%
7.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) LIPANJ	-	21,8	13,9
8.	Javni dug Italija (u milijardama EUR) LIPANJ	-	2.696,2	2.687,1
9.	Trgovinska bilanca – Nizozemska (u milijardama EUR) LIPANJ	-	6,5	4,7
10.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) LIPANJ	-	6,4%	11,0%
11.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska SRPANJ	-	3,1%	3,2%
12.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) SRPANJ	9,2%	10,4%	8,5%

SAD

Fed se možda bori sa problemom inflacije, ali dvojica viših zvaničnika Fedu tvrde da bi nastavak veće inflacije u budućnosti možda moglo biti ono što je potrebno da bi se ekonomija pomjerila na višu razinu, što bi pojačalo zapošljavanje i pomoglo velikom broju ljudi. Bivši direktor Fedu za oblast istraživanja Wilcox, kao i Reifschneider, koji je bio specijalni savjetnik bivše predsjednice Fedu Yellen, u svome istraživanju tvrde da nakon što se pandemija Covid19 okonča i nakon što Fed bude u mogućnosti da poveća kamatne stope na normalnije razine, tada se inflatorni cilj treba povećati sa 2% na 3%.

Tijekom proteklog tjedna objavljen je zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a, održane 27. i 28. srpnja, u kojem je navedeno da, gledajući unaprijed, većina sudionika smatra da se ekonomija razvija uglavnom onako kako su očekivali. U takvim okolnostima procijenjeno je da bi se moglo početi sa procesom reduciranja tempa otkupa aktive u ovoj godini, s obzirom na to da članovi FOMC-a očekuju “značajan budući napredak”, dok su kriteriji stabilnosti cijena i pune zaposlenosti blizu ispunjenja. Ipak, u zapisniku je pomenuto da su zvaničnici primjetili da širenje nove varijante virusa može privremeno usporiti ponovno puno otvaranje ekonomije, što se može odraziti na tržište rada.

Predsjednik Fedu iz Bostona Rosengren je za Financial Times izjavio da će podržati odluku Fedu da narednog mjeseca počne sa smanjenjem kvantitativnih olakšica kako bi se eventualno program okončao do sredine 2022. godine. Prema njegovom mišljenju, program hitnog otkupa nije prikladan za ekonomiju koja je sputana ograničenjima na strani ponude. Njegov kolega, predsjednik Fedu iz Dalasa Kaplan izražava snažnu podršku za ublažavanje monetarnih stimulansa, te je izjavio da je možda potrebno prilagoditi stavove u slučaju da delta soj virusa značajno uspori ekonomski rast. S druge strane predsjednik Fedu iz Mineapolisa Kashkari smatra da, ukoliko se delta soj virusa nastavi širiti i ukoliko učini ljude opreznijim vezano za povratak na tržište rada ili ukoliko to uspori zapošljavanje, to će uzrokovati, barem za njega, da se preispita da li je vrijeme da se ublaži program kvantitativnih olakšica ili je potrebno još strpljenja.

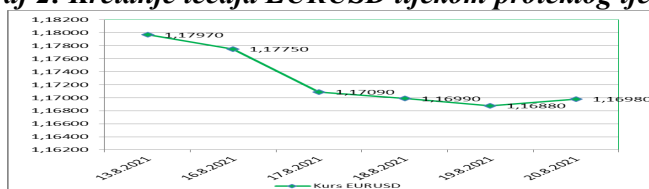
Ministrica financija SAD Yellen je ukazala višim zvaničnicima Bijele kuće da se zalaže za ponovno imenovanje sadašnjeg predsjednika Feda Powella kojem mandat na ovoj funkciji ističe u veljači naredne godine, kako prenose osobe bliske sa ovom tematikom.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (M/M)	SRPANJ	-0,3%	-1,1%	0,7%
2.	Industrijska proizvodnja (M/M)	SRPANJ	0,5%	0,9%	0,2%
3.	Iskorištenost kapaciteta	SRPANJ	75,7%	76,1%	75,4%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	13. kolovoza	-	-3,9%	2,8%
5.	Broj započetih kuća (M/M)	SRPANJ	-2,6%	-7,0%	3,5%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	14. kolovoza	364.000	348.000	377.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	07. kolovoza	2.800.000	2.820.000	2.899.000

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,1797 na razinu od 1,1698.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna Reuters je proveo istraživanje koje je pokazalo da ekonomisti očekuju da će BoE sačekati do 2023. godine prije nego poveća referentnu kamatnu stopu sa rekordno niskih 0,10%. Ipak, istaknuto je da postoji šansa za povećanje ove stope možda i ranije, u slučaju ubrzanja inflacije i snažnijeg ekonomskog oporavka. Reuters je anketu proveo u razdoblju od 9. do 13. kolovoza, a rezultati su pokazali da sudionici istraživanja očekuju da bi referentna kamatna stopa BoE mogla dostići razinu od 0,5% do 2023. godine. Preko 85% sudionika istraživanja je istaklo da će stopa nezaposlenosti trebati barem jednu godinu kako bi se dostigla razina koja je zabilježena pred pandemiju.

Početkom ovog mjeseca iz BoE je priopćeno da se očekuje umjereno pooštavanje monetarne politike u naredne tri godine. Usporenje inflacije koje je u srpnju zabilježeno u odnosu na isti mjesec prethodne godine, reflektira rast cijena u prošloj godini koji se dogodio kada je Velika Britanija uklanjala provoditno uvedene restrikcije zbog širenja pandemije. Ovdje je korisno pomenuti da je BoE početkom ovog mjeseca istakla da bi inflacija do kraja godine mogla da dostigne 4%, što bi bila najviša inflacija u posljednjih deset godina. Ipak, BoE se i dalje drži stava da će ovo ubrzanje inflacije biti privremeno. Podaci koje je objavila Agencija za statistiku ukazuju na to da i dalje postoje signali inflatornih pritisaka u ulaznim i izlaznim cijenama proizvodnje. Izlazne cijene proizvodnje su tijekom srpnja bilježile godišnji rast za 4,9% (prethodni podatak 4,5%), dok su ulazne cijene povećane za čak 9,9% godišnje (prethodni podatak 9,7%). Skoro svi mali proizvođači u Velikoj Britaniji se bore sa rastućim troškovima, pokazalo je istraživanje, a koje pokazuje da je pojačana zabrinutost vezano za zapošljavanje i logistiku zbog pandemije Covid19, kao i Brexita. Grupe za podršku poslovanju South West Manufacturing Advisory Service (SWMAS) kao i Manufacturing Growth Programme su priopćile da povećanje cijena u lancu opskrbe predstavlja poteškoće za 96% sudionika istraživanja.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	KOLOVOZ	-	5,6%	5,7%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	SRPANJ	-	-7.800	-136.100
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	LIPANJ	4,8%	4,7%	4,8%
4.	Inflacija (G/G)	SRPANJ	2,3%	2,0%	2,5%

5.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	SRPANJ	9,1%	9,9%	9,7%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	SRPANJ	4,4%	4,9%	4,5%
7.	Gfk povjerenje potrošača	KOLOVOZ	-7	-8	-7
8.	Maloprodaja (G/G)	SRPANJ	5,9%	2,4%	9,2%
9.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	SRPANJ	11,9	10,4	21,5

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, te je tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85043 na razinu od 0,85880, kao i u odnosu na USD, te je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3866 na razinu od 1,3623.

JAPAN

Nakon što su za Japan početkom prošlog tjedna objavljeni pozitivni podaci o rastu GDP-a tijekom II tromjesečja, ministar ekonomije Nishimura je izjavio da ima „veoma pomiješano mišljenje“ vezano za ove podatke, jer isti pokazuju da je apetit kućanstava prema potrošnji veoma izražen usprkos ograničenjima izazvanim izvanrednim stanjem. Dodao je da je prioritet sprečavanje širenja virusa, te da je veoma loše po ekonomiju da se ova situacija nastavi. Prema mišljenju analitičara pozitivni podaci GDP-a dolaze kao olakšavajuća okolnost za premijera ove zemlje, Sugu, čija se popularnost nalazi na rekordno niskim razinama. Uveliko se očekuje da će Suga najaviti još jedan stimulativni paket prije izbora koji treba da se održe do jeseni ove godine. U međuvremenu, očekuje se da bi Vlada Japana mogla produžiti izvanredno stanje do kraja kolovoza, odnosno polovice rujna, a koje se trenutno nalazi na snazi u šest regija, uključujući Tokio. Krajem tjedna su objavljeni podaci o nastavku pada stope inflacije u Japanu. Stopa inflacije Japana se već deseti mjesec nalazi u negativnoj zoni, što navodi na očekivanja da će BoJ vjerojatno morati da zadrži stimulativnu monetarnu politiku u doglednoj budućnosti. Određeni broj analitičara smatra da bi ovakvi podaci o inflaciji mogli utjecati na BoJ da smanji inflatorna očekivanja na narednoj tromjesečnoj reviziji u listopadu, jer trenutne projekcije ne uzimaju u obzir učinke bazne godine. Prema posljednjim prognozama BoJ iz srpnja očekuje se da će temeljna stopa inflacije rasti na 0,6% u fiskalnoj godini koja završava u ožujku 2022.

Restrikcije koje su uvedene sa izvanrednim stanjem u Japanu, prema podacima mobilnosti, ne utječu na učinkovito smanjenje kretanja kao što je to bio slučaj u prošlosti, a što negativno djeluje na napore Vlade da uspori širenje zaraze, te povećava rizik odgađanja ekonomskog oporavka. Povećani broj zaraženih Covid19 je utjecao na odluku Vlade da produži ovakvo stanje do 12. rujna i da proširi ciljane dijelove na koje se odnosi vanredno stanje na skoro 60% ukupne populacije.

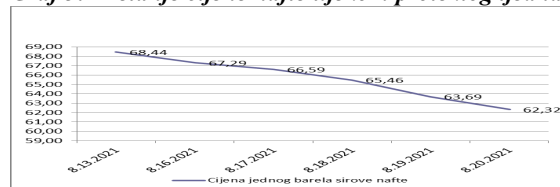
Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (G/G) prelim.	II tromjesečje	0,5%	1,3%	-3,7%
2.	GDP (tromjesečno) prelim.	II tromjesečje	0,1%	0,3%	-0,9%
3.	Stopa inflacije	SRPANJ	-0,4%	-0,3%	-0,5%
4.	Temeljna stopa inflacije	SRPANJ	-0,8%	-0,6%	-0,9%
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	SRPANJ	196,4	441,0	384,0
6.	Izvoz (G/G)	SRPANJ	39,4%	37,0%	48,6%
7.	Uvoz (G/G)	SRPANJ	35,3%	28,5%	32,7%
8.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	LIPANJ	22,6%	23,0%	21,1%
9.	Iskorištenost kapaciteta	LIPANJ	-	6,2%	-6,8%
10.	Porudžbine osnovnih strojeva (G/G)	LIPANJ	15,6%	18,6%	12,2%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 129,30 na razinu od 128,44. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 109,59 na razinu od 109,78.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 68,44 USD (58,01 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala konstantnu tendenciju smanjenja, uglavnom pod utjecajem straha zbog širenja pandemije, novog soja virusa, te učinka po ekonomski oporavak. Početkom tjedna cijena nafte je smanjena nakon što su svi glavni ekonomski pokazatelji za Kinu pokazali usporenje. Nakon što je sredinom tjedna objavljen zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a, koji je pokazao da postoji određeni strah da će širenje novog soja virusa ograničiti ponovno otvaranje ekonomije, dok su se pojavile informacije o povećanom broju zaraženih, cijena nafte je nastavila sa tendencijom pada. Zalihe nafte u SAD su smanjene za 3,2 milijuna barela, na ukupno 435,5 milijuna barela, u tjednu koji je završio 13. kolovoza, priopćila je EIA. Ponuda nafte je za oko 6% niža u odnosu na petogodišnji prosjek, prvi put u ovoj godini. Analitičari očekuju da će ponuda biti smanjena za 1,1 milijun barela. Usprkos ovim podacima, cijena nafte je i dalje nastavila da bilježi pad. Tržište nafte se oporavilo u prvoj polovici 2021. godine, ali je tijekom srpnja došlo do pada cijene nafte za oko 15%, uglavnom zbog straha od negativnih učinaka pandemije. Cijena nafte je krajem tjedna nastavila da bilježi pad, sedmi dan zaredom, te je zabilježen najviši tjedni pad u posljednjih devet mjeseci pod utjecajem pojačane rasprodaje fjučersa na naftu od strane investitora koji procjenjuju da će doći do usporenja tražnje za naftom, kako se broj zaraženih virusom Covid19 povećava. Pojedini analitičari smatraju da je u ovakvim uvjetima neizvjesnosti veoma teško pronaći realnu podršku cijeni nafte. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,32 USD (53,27 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 8,94%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.779,74 USD (1.508,64 EUR). Početkom tjedna cijena zlata je povećana, jer su investitori bili u iščekivanju objavljivanja zapisnika sa posljednje sjednice FOMC-a koji je trebao dati više detalja oko nastavka monetarne politike Fed-a. Također, fokus investitora je usmjeren i na geopolitičke tenzije u Afganistanu. U narednim danima cijena zlata se kretala u uzanom rasponu, nakon što zapisnik sa posljednje sjednice FOMC-a nije ukazao na neke značajne informacije koje su utjecale na kretanje cijene zlata. Širenje pandemije i učinak po ekonomiju, su do kraja tjedna imali utjecaj na kretanje cijene zlata, kao i na kretanje tečaja USD, te zabrinutost da bi Fed mogao ubrzo usporiti sa tempom programa kvantitativnih olakšica. Predsjednik Fed-a iz Dallasa Kaplan izražava snažnu podršku za ublažavanje monetarnih stimulansa, te smatra da je možda potrebno prilagoditi stavove u slučaju da delta soj virusa značajno uspori ekonomski rast. Pojedini analitičari trenutno prepoznaju dvije strane tržišta zlata. USD je relativno snažan, nakon posljednjih informacija oko mogućeg usporenja kvantitativnih olakšica, što bi moglo voditi padu cijene zlata. S druge strane, širenje pandemije i negativni učinci po ekonomski rast, utječu na rast cijene zlata, te ukoliko se rizici pandemije materijaliziraju, to će se zasigurno odraziti i na odluke Fed-a kao i na kretanje tečaja USD. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da se održava iznad razine od 1.780 USD po unci, uglavnom zbog neizvjesnosti oko daljeg utjecaja pandemije na ekonomski rast. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.781,11 USD (1.522,58 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,08%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

